

Sygn. akt VII U 815/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karsińska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2021 r. w Warszawie

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (płatnika składek), B. B. (ubezpieczonej)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 maja 2020 roku nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od stron odwołujących się (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (płatnika składek), B. B. (ubezpieczonej) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 5.400,00 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego.

UZASADNIENIE

Skarżoną decyzją z 19 maja 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. nr (...) ustalił, że podstawę wymiaru składek B. B. zatrudnionej u płatnika składek (...) sp. z o.o. od 1 grudnia 2019r. do 31 grudnia 2019r. stanowi kwota 2000 zł w wymiarze czasu pracy 1/2 etatu, a od 1 stycznia 2020r. kwota 3000 zł w wymiarze czasu pracy 3/4 etatu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że B. B. zawarła umowę o pracę z płatnikiem składek 1 sierpnia 2017r. – wynagrodzenie wynosiło 800 zł brutto przy wymiarze pracy 1/4 etatu. 1 marca 2018r. ubezpieczona zawarła z pracodawcą aneks do umowy o pracę, w którym podwyższono wymiar etatu do 1/2, a wynagrodzenie do kwoty po 2000 zł brutto miesięcznie. Kolejny aneks strony zawarły 30 listopada 2019r., zgodnie z którym podwyższono jedynie wynagrodzenie B. B. do kwoty po 4000 zł brutto miesięcznie. W aneksie z 31 grudnia 2019r. ustalono, że od 1 stycznia 2020r. ubezpieczona będzie zatrudniona w wymiarze czasu 3/4 etatu, a jej wynagrodzenie będzie wynosić 6000 zł brutto miesięcznie. Organ rentowy nie dał wiary wyjaśnieniom prezesa spółki – A. B. (1) (męża odwołującej) i ubezpieczonej B. B., według których podwyższanie wynagrodzenia i wymiaru etatu wynikało ze zwiększenia zakresu i ilości obowiązków, adekwatnie do doświadczenia pracownicy. W ocenie organu rentowego zawarcie przez strony aneksów do umowy o pracę w dniach 30 listopada i 31 grudnia 2019r. było podyktowane celem sprzecznym z zasadami równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, ochrony interesów i niepokrzywdzenia innych ubezpieczonych oraz nieuprawnionego uszczuplania środków funduszu ubezpieczeń

społecznych, bowiem miało na celu uzyskanie przez ubezpieczoną wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Powyższe naruszenie zasad współzycia społecznego zdaniem organu rentowego skutkowało koniecznością uznania ww. aneksów do umowy o pracę w zakresie dotyczącym wysokości wynagrodzenia za nieważne, na podstawie art. 58 § 1 k.c. – jako czynności prawnych podjętych w celu obejścia ustawy (k.2 a.r.).

B. B. i płatnik składek (...) sp. z o.o. 30 czerwca 2020r. złożyli odwołanie od powyższej decyzji ZUS, wnosząc o uchylenie skarżonej decyzji i przywrócenie stanu umowy między pracodawcą i pracownikiem zgodnie z aneksem do umowy o pracę z 30 listopada 2019r. i z 31 grudnia 2019r. Odwołujący wskazali, że zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego

w Gdańsku (AUa 1059/16) organ rentowy ma możliwość ingerowania w wysokość wynagrodzenia określonego autonomicznie przez strony stosunku pracy jedynie w wyjątkowych sytuacjach, pod kątem rażącego naruszenia prawa w aspekcie pozorności postanowień umowy lub jej oczywistej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego. Dokonując oceny godziwości wynagrodzenia powinno się brać pod uwagę, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Zdaniem odwołujących, wynagrodzenie B. B. u płatnika składek dopiero po zawarciu aneksów do umowy o pracę w dniach 30 listopada i 31 grudnia 2019r. było godziwe i adekwatne do faktycznego nakładu pracy. Początkowo ubezpieczona godziła się na nierynkowe wynagrodzenie w wysokości 800 zł miesięcznie za pracę w wymiarze pół etatu, co było podyktowane niewielką ilością zleceń płatnika w początkowej fazie rozwoju firmy. (...) sp. z o.o. działa w branży nieruchomości, w tym aranżacji i remontów, która stale się rozwija, w związku z czym od 2018r. spółka przyjmowała coraz więcej zleceń a jej obroty rosły. Rozwój firmy szedł w parze z nabywaniem doświadczenia przez B. B., co skutkowało stopniowym podwyższaniem wynagrodzenia ubezpieczonej aż do kwoty 6000 zł brutto przy wymiarze czasu pracy $\frac{3}{4}$ etatu. Odwołujący podnieśli, że ZUS błędnie przyjął, że kwestionowane podwyżki miały na celu wyłącznie uzyskanie znacznie wyższych świadczeń w związku z operacją kolana, gdyż B. B. otrzymała skierowanie na operację w ramach NFZ na 23 czerwca 2020r., z którego nie skorzystała ze względu na samodzielne opłacenie w prywatnej placówce operacji, która miała miejsce 20 stycznia 2020r. Przyspieszenie operacji i opłacenie jej przeprowadzenia w prywatnej placówce wynikało

z pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonej i ryzykiem wystąpienia daleko idących negatywnych skutków dla zdrowia B. B. (odwołanie k.3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie **organ rentowy** wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od ubezpieczonej i płatnika składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie procesowe radcy prawnego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska, organ rentowy wskazał,

że przedłożone w postępowaniu wyjaśniającym dowody świadczą o tym, że zwiększenie zakresu obowiązków odwołującej, które miało wpłynąć na dwukrotne podwyższenie wynagrodzenia było zmianą kosmetyczną, tym bardziej że obowiązki związane z wyceną i przygotowaniem projektów ubezpieczona wykonywała już przed podwyżką. ZUS podkreślił, że odwołująca otrzymała skierowanie do szpitala w dniu 7 stycznia 2020r., w związku z czym bardzo prawdopodobne jest, że ustalenia i zalecenia lekarskie w tym kierunku pojawiły się przed 30 listopada 2019r. Ponadto organ rentowy zwrócił uwagę na fakt, że prezesem spółki – płatnika jest mąż odwołującej,

który w 2018r. tj. w okresie, gdy spółka przynosiła zysk – ocenił potencjał pracowniczy B. B. na wynagrodzenie w wysokości 2000 zł i to w sytuacji, gdy ubezpieczona posiadała pełnomocnictwo do występowania w imieniu spółki w sprawach związanych z bieżącą działalnością firmy. Z tego względu ZUS uznał, że zmiana wymiaru czasu pracy i wynagrodzenia przed planowaną operacją została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Dodatkowo organ rentowy podkreślił, że odwołująca była zatrudniona na stanowisku dyrektora, jednak w spółce nie było zatrudnionych innych pracowników, w związku z czym nie miała nad kim sprawować takiej funkcji, a nadto nie była niezbędna dla firmy, skoro w czasie jej rekonwalescencji nie zatrudniono nikogo na jej miejsce (odpowiedź na odwołanie k.7-9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. została zarejestrowana w 2013r. Od 3 czerwca 2016r. wspólnikami są A. B. (1) (będący prezesem zarządu spółki) i A. B. (2). Głównym przedmiotem działalności spółki jest wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi, a dodatkową: reklama, badanie rynku i opinii publicznej; działalność usługowa związana z wyżywieniem; sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż hurtowa narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej; sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż detaliczna narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż detaliczna artykułów użytku domowego, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami; doradztwo związane z zarządzaniem (wydruk z KRS k.60-64 a.r.).

Ubezpieczona B. B. w 2013r. ukończyła studia na kierunku geodezja i kartografia. Dodatkowo w październiku 2017r. i w czerwcu 2018r. odwołująca odbyła kursy projektowania wnętrz (zaświadczenia k.52, 53 a.r., dyplom k.54 a.r.).

B. B. i A. B. (1) są małżeństwem od 2015r. (zeznania B. B. k.146 a.s.).

1 sierpnia 2018r. B. B. zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę o pracę na czas nieokreślony. Ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku Dyrektora ds. projektów w wymiarze 1/4 etatu z wynagrodzeniem w kwocie 800 zł brutto miesięcznie. Tego dnia A. B. (1) jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. udzielił ubezpieczonej pełnomocnictwa do występowania w imieniu spółki w sprawach związanych z bieżącą działalnością firmy. Odwołującej powierzono obowiązki w postaci nadzorowania i koordynowania prac budowlanych, związanych z realizacją projektu; raportowanie bieżących efektów prac remontowych; monitorowanie budżetu i wydatków remontowych; pozyskiwanie branżowych podwykonawców prac i dostawców niezbędnych materiałów oraz budowanie z nimi współpracy (pełnomocnictwo k.75 a.r., umowa o pracę k.81 a.r., zakres obowiązków z 1.08.2017r. k.88 a.r.).

1 marca 2018r. ubezpieczona i płatnik zawarli aneks do umowy o pracę, w którym podwyższono wynagrodzenie B. B. do kwoty 2000 zł miesięcznie, przy zachowaniu wymiaru 1/2 etatu. Od 1 kwietnia 2018r. zwiększono zakres obowiązków ubezpieczonej o przygotowywanie projektów mieszkań i budynków zgodnie z ich przeznaczeniem; aranżowanie i wystrój wnętrz, m.in. w zakresie kolorystyki, wyposażenia czy oświetlenia; przeprowadzenie sesji zdjęciowych nieruchomości i wnętrz (aneks z 1.03.2018r. k.81v a.r., zakres obowiązków z 1.04.2018r. k.88v a.r.).

A. B. (1) w imieniu spółki i B. B. zawarli 30 listopada 2019r. aneks do umowy o pracę, w którym podwyższono wynagrodzenie ubezpieczonej do kwoty 4000 zł miesięcznie, przy zachowaniu wymiaru 1/2 etatu – ze skutkiem od 1 grudnia 2019r. Zwiększono zakres obowiązków ubezpieczonej o przygotowanie ofert z wyceną (kosztorys, szczegółowy zakres prac, koszt materiałów itp.); pozyskiwanie nowych klientów; spotkania z klientem w celu poznania jego potrzeb odnośnie projektu wnętrza i ustalenia zakresu działań; przygotowanie umów z klientami. 31 grudnia 2019r. strony zawarły kolejny aneks do umowy o pracę, w którym zwiększono wymiar czasu pracy B. B. do 3/4 etatu i wynagrodzenie do kwoty 6000 zł brutto miesięcznie – ze skutkiem od 1 stycznia 2020r. Do zakresu obowiązków odwołującej od 1 stycznia 2020r. dodano utrzymywanie relacji z inwestorami; komunikowanie się z najemcami i inwestorami; raportowanie i dostarczanie sprawozdań inwestorom; rozwiązywanie problemów oraz proponowanie rozwiązań najemcom; podpisywanie i rozwiązywanie umów z najemcami; zarządzanie inwestycjami na zlecenie inwestora (aneks z 30.11.2019r. k.82 a.r., aneks z 31.12.2019r. k.82v a.r., zakres obowiązków z 1.12.2019r. k.89 a.r., zakres obowiązków z 1.01.2020r. k.89v a.r.).

Spółka (...) sp. z o.o. w 2019r. zanotowała stratę w wysokości ok. 25 000 zł, na skutek nieterminowego uregulowania faktury przez kontrahenta (sprawozdanie finansowe za 2019r. k.22-28 a.s., zeznania A. B. (1) k.147 a.s.).

Odwołująca w ramach pracy m.in. zaprojektowała i nadzorowała wykonanie aranżacji

i remontu mieszkań zlokalizowanych przy ul. (...), a jej praca była ceniona przez klientów spółki. Ubezpieczona również zajmowała się pomocą klientom spółki

w znalezieniu i kupnie mieszkania na wynajem, poszukiwaniem najemców, zawieraniem umów najmu i kontrolą prawidłowości wykonywania najmu. B. B. jest jedynym pracownikiem płatnika (wiadomości e-mail k.48-51, 55-59, 65-74, 84-85, 93-94 a.r., zeznania świadków M. B. k.80-82 a.s., W. S. k.84-86 a.s., M. O. k.93-96 a.s. i I. K.).

W czerwcu 2019r. B. B. podczas skakania na koncercie skręciła i naderwała więzadło poboczne kolana. Przez pewien czas odczuwała później ból, jednak nieprzeszkadzający

w normalnym funkcjonowaniu. We wrześniu 2019r. podczas chodzenia kolano ubezpieczonej „uciekło”, zaś 28 listopada 2019r. odwołująca kucnęła i nie mogła wstać. Usłyszała wówczas trzy strzyknięcia i nie mogła stanąć na nodze, miała wrażenie niestabilności. 2 grudnia 2019r. B. B. udała się do lekarza ortopedy, który zlecił wykonanie badań rezonansem magnetycznym

z uwagi na podejrzenie uszkodzenia więzadła krzyżowego (wkp). Po przeprowadzeniu badania, 23 grudnia 2019r. ortopeda stwierdził, że konieczne jest leczenie operacyjne – artroskopia/zeszyście lub rekonstrukcja więzadła krzyżowego/zeszyście lub częściowo usunięcie łąkotki przyśrodkowej. 7 stycznia 2020r. ubezpieczona udała się do przychodni w ramach NFZ i otrzymała skierowanie do szpitala – datę operacji wyznaczono na 23 czerwca 2020r. Z uwagi na pogarszający się stan zdrowia B. B. zdecydowała się, aby operacja została przeprowadzona w bliższym terminie, tj. 21 stycznia 2020r. w prywatnej placówce – (...) Centrum (...).

Po operacji ubezpieczona została skierowana na fizjoterapię (skierowanie do szpitala k.80 a.r., dokumentacja medyczna k.49 a.s.).

Ubezpieczona była niezdolna do pracy w okresie od 20 stycznia do 20 maja 2020r. (druki ZUS-ZLA k.49 a.s.).

Sąd okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o przedłożone do akt sprawy dowody z dokumentów, zeznań ubezpieczonej B. B. i prezesa zarządu płatnika składek A. B. (1). W zakresie, w jakim ustalono prezentowane wyżej okoliczności, Sąd uznał zebrany w sprawie materiał za spójny i wiarygodny.

Sąd nie dał wiary zeznaniom B. B. i A. B. (1) w zakresie, w jakim twierdzili, że podwyższenie wynagrodzenia ubezpieczonej na podstawie aneksów z 30 listopada i 31 grudnia 2019r. wynikało wyłącznie ze zwiększenia obowiązków ubezpieczonej u płatnika, związanego z rozpoczęciem działalności w kierunku zarządzania najmem nieruchomości. Co prawda przy podpisywaniu ww. aneksów, ubezpieczona otrzymywała poszerzony zakres obowiązków, jednak analiza obowiązków dodanych od 1 grudnia 2019r. i od 1 stycznia 2020r. prowadzi do wniosku, że są one doprecyzowaniem istniejących dotychczas obowiązków, a ich sformalizowanie miało na celu uwiarygodnienie podwyżki.

Zeznania świadków M. B., W. S., M. O., I. K. Sąd uwzględnił w zakresie, w jakim świadkowie wypowiedzieli się pozytywnie

o współpracy z B. B. i zakresie zadań realizowanych przez odwołującą. Sąd nie uwzględnił jednak zeznań świadków w kwestii wynagrodzenia ubezpieczonej u płatnika, świadkowie bowiem nie mieli wiedzy na ten temat. Wszyscy świadkowie w swoich zeznaniach wypowiedzieli się jedynie o stawce firmy, a nie o wynagrodzeniu ubezpieczonej jako pracownika spółki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było niezasadne i podlegało oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się na kwestii wysokości wynagrodzenia B. B., jakie przysługiwało jej z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U.

z 2021 r. poz. 423, dalej: u.s.u.s.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. Osoby będące pracownikami podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 1 u.s.u.s.), z kolei osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12 ust. 1 u.s.u.s.). Jak wynika natomiast z art. 18 ust. 1 u.s.u.s., podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy z zastrzeżeniem ust. 2. Zgodnie zaś art. 20 ust. 1 u.s.u.s., podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Na podstawie skarżonej decyzji organ rentowy zakwestionował przewidziane w aneksach do umowy o pracę z 30 listopada i 31 grudnia 2019r. wynagrodzenie odwołującej jako podstawę wymiaru składek, twierdząc, że ustalenie przez strony wynagrodzenia w kwocie 4000 zł przy 1/2 etatu i 6000 zł przy 3/4 etatu miało na prowadzić do uzyskania przez odwołującą wyższych świadczeń przysługujących z tytułu zasiłku chorobowego. Dokonując wskazanego zabiegu organ rentowy skorzystał z prawa kontrolowania wysokości wynagrodzenia w zakresie zgodności z prawem i zasadami współzycia społecznego. Przedmiotem takiej kontroli może być prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i płacenia składek. Zakład ma przy tym prawo badać zarówno tytuł zawarcia umowy, jak i ważność jej poszczególnych postanowień. Nie jest ograniczony do kwestionowania faktu wypłacenia wynagrodzenia we wskazanej kwocie, lecz może też ustalić stosunek ubezpieczenia społecznego na ściśle określonych warunkach. Potwierdził to wyraźnie Sąd Najwyższy w uchwale z 27 kwietnia 2005r. (II UZP 2/05), w której stwierdził, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. W ramach art. 41 ust. 12 i 13 u.s.u.s. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 k.c.). Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń. Wynika to z tego, że nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353⁽¹⁾ k.c., w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, można przypisać – w okolicznościach konkretnego wypadku – zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia albowiem alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca – stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki – nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 28.03.2018r., III AUa 963/17; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 20.09.2012r., III AUa 420/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 16.10.2013r., III AUa 294/13). W związku z powyższym ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne z mocy art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego. W konsekwencji nieważnością mogą być dotknięte jedynie uzgodnienia stron umowy dotyczące wynagrodzenia za pracę, przy zachowaniu ważności pozostałych postanowień umownych, ponieważ zgodnie z art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (por. wyroki Sądu Najwyższego z 4.08.2005r., II UK 16/05; z 9.08.2005r., III UK 89/05; z 6.02.2006r., III UK 156/05; z 5.06.2009r., I UK 19/09).

Nie budzi wątpliwości, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień, jednocześnie zaznaczenia wymaga, że wolność kontraktowa jest możliwa do realizacji w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia

art. 18 § 1 k.p., umówienie się o wyższe od najniższego wynagrodzenia jest dopuszczalne,

gdyż semiimperatywne normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Sam cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań

oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia i ustalenia wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna w części ustalającej wygórowane, nieusprawiedliwione rzeczywistymi warunkami świadczenia pracy wynagrodzenie jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27.04.2005r., II UZP 2/05; wyroki Sądu Najwyższego z 18.10.2005r., II UK 43/05, z 12.02.2009r., III UK 70/08). Zgodnie bowiem z art. 78 k.p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że do oceny ekwiwalentności wynagrodzenia należy stosować wzorzec, który w najbardziej obiektywny sposób pozwoli ustalić poziom wynagrodzenia za pracę

o zbliżonym lub takim samym charakterze, który będzie uwzględniał również warunki obrotu

i życia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23.01.2014r. I UK 302/13). Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego

z 26.11.1996r., U 6/96, wyrok Sądu Najwyższego z 16.12.1999r. I PKN 456/99).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w celu weryfikacji prawidłowości skarżonej decyzji. Wynikiem powyższego było stwierdzenie prawidłowości obniżenia podstawy wymiaru składek ubezpieczonej B. B., jaka wynikała z aneksów do umowy o pracę zawartych 30 listopada i 31 grudnia 2019r. Sąd okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego w zakresie uznania, że podstawa wymiaru składek ubezpieczonej została ustalona w celu umożliwienia uzyskania wyższych świadczeń kosztem innych partycypujących osób. Zauważyć należy, że sekwencja zdarzeń przebiegała następująco: w czerwcu 2019r. ubezpieczona doznała urazu kolana, we wrześniu i 28 listopada 2019r. uraz się pogłębiał. 30 listopada 2019r. strony zawarły aneks do umowy, w którym dwukrotnie (o 2000 zł) podwyższono wynagrodzenie B. B., bez zmiany wymiaru czasu pracy. W grudniu 2019r. ubezpieczona przechodziła badania i 23 grudnia 2019r. dowiedziała się o konieczności operacji – termin zabiegu w prywatnej placówce wyznaczono na 21 stycznia 2020r. Następnie 31 grudnia 2019r. zawarto kolejny aneks do umowy, w którym od 1 stycznia 2020r. podwyższono wynagrodzenie odwołującej o 2000 zł i zwiększono wymiar czasu pracy do $\frac{3}{4}$ etatu. 7 stycznia 2020r. ubezpieczona uzyskała skierowanie na operację szpitalu w ramach NFZ, której termin wyznaczono na 23 czerwca 2020r. Przebieg powyższych wydarzeń, prowadzi do wniosku, że trzykrotne podwyższenie wynagrodzenia w krótkim czasie było bezpośrednio związane

z koniecznością przeprowadzenia u odwołującej zabiegu artroskopii kolana i wynikającą z tego niezdolnością do pracy. Odwołujący wskazywali, że nie było związku między podwyższeniem wynagrodzenia B. B. a planowaną operacją, ponieważ pierwotnie wyznaczono zabieg

na 23 czerwca 2020r., a jedynie ze względu na pogarszający się stan zdrowia ubezpieczona zdecydowała się na opłacenie operacji prywatnie i w bliższym terminie. Nie jest to jednak prawdą, ponieważ z dołączonej do akt dokumentacji medycznej wynika, że o konieczności zabiegu ubezpieczona dowiedziała się 23 grudnia 2019r., a zatem przed zawarciem kwestionowanego aneksu z 31 grudnia 2019r., a dopiero później (7 stycznia 2020r.) udała się na wizytę w publicznej placówce, gdzie wyznaczono termin operacji na 23 czerwca 2020r.

W odwołaniu strony podnosiły, że zwiększenie wynagrodzenia i wymiaru czasu pracy B. B. było związane z poszerzeniem działalności spółki o zarządzanie najmem nieruchomości. Zdaniem Sądu twierdzenia te są nieprawdziwe, bowiem już od 3 czerwca 2016r. (...) sp. z o.o. jako główny przedmiot działalności wskazywała wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi. Niezrozumiałe jest twierdzenie, że w spółce przez niemal trzy lata od zmiany głównego przedmiotu działalności nie był on w ogóle wykonywany. Jak już wcześniej wskazano, dodanie do zakresu obowiązków ubezpieczonej zadań związanych z zarządzaniem najmem nieruchomości miało charakter doprecyzowujący, nie zmieniło bowiem faktu, że B. B. była odpowiedzialna, m.in. za przygotowywanie projektów i wycen remontów, konsultowania ich z klientami spółki.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd okręgowy stwierdził, że stanowisko organu rentowego wyrażone w skarżonej decyzji było zasadne. Uwzględniając całokształt okoliczności faktycznych ustalonych w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe Sąd uznał wynagrodzenie B. B. przysługujące na podstawie aneksów do umowy o pracę z 30 listopada i 31 grudnia 2019r. za rażąco zawyżone, a przez to ustalone z naruszeniem zasad współzycia społecznego. Wobec powyższych ustaleń Sąd okręgowy stwierdził, że odwołanie było niezasadne, co skutkowało jego oddaleniem, o czym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł w sentencji wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. 2018.265), obciążając nimi odwołujących jako przegrywających sprawę.